

2012

Pedagógiai program

Szalézi Szent Ferenc

Gimnázium

Kazincbarcika

Jóváhagyta a Don Bosco

Szalézi Társasága

Tartalom

1. Az intézmény nevelési programja	4
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	4
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	7
1.3 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
1.4 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység... ..	10
1.5 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	10
1.6 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	12
1.7 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	13
1.8 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény	14
1.9 A felnőttoktatás céljai és feladatai.....	14
1.10 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái.....	17
1.11 Az intézmény fejlesztő tevékenységének legfontosabb elemei	19
1.12 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések	31
1.13 Az iskola környezeti nevelési programja	31
1.14 Az iskola egészségnevelési programja	31
2. Az intézmény helyi tanterve	31
2.1 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámjai	31
2.2 Az előírt tananyag és követelmények.....	34
2.3 Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	35
2.4 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei.....	35
2.5 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	36
2.6 A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formái ...	37
2.7 Az egyes modulok értékelése és minősítése, beszámítása az évfolyam sikeres befejezésébe	38
2.8 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	39
2.9 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	40
2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	41
2.11 A középszintű érettségi vizsga témakörei	41
3. Záró	42
1. sz. melléklet: A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium helyi tantervei	
2. sz. melléklet: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	
3. sz. melléklet: A középszintű érettségi vizsga témakörei	
4. sz. melléklet: Az intézmény környezeti nevelési programja	
5. sz. melléklet: Az intézmény egészségnevelési programja	

***A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium első pedagógiai programját az intézmény
nevelőtestülete készítette 2011-ben***

A pedagógiai program részét képező ***helyi tanterveket*** az iskola tanárai készítették a Nemzeti alaptanterv felhasználásával és korábbi helyi tanterveink átalakításával. ***Pedagógiai programunk 2012. évi módosítása a felnőttoktatás beindításával kapcsolatos szándék következménye.***

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium tantestülete a – történetileg jogelőd – tantestület ötvenéves tapasztalatával a háta mögött legjobb tudásával és meggyőződéssel készítette el

- *az iskola múltjában gyökerező,*
- *a jelen elvárásokra és állapotokra alapozó,*
- *és mindannyiunk jövőjét meghatározó*

pedagógiai programját, mely – a részét képező helyi tantervekkel egységben – rögzíti a 2011-ben megalakult Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban folyó nevelőmunka legfontosabb mutatóit.

Pedagógiai programunk legfontosabb célkitűzésének azt tartjuk, hogy a differenciálódó középiskolai kínálat országos tendenciája mellett a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium tartsa meg vonzerejét, jó képességű tanulókat vegyen föl minden osztályába, növelje az egyetemre és főiskolára bejutó és ott sikeresen helytálló tanítványainak és a középfokú "C"-típusú nyelvvizsgával rendelkező diákjainak a számát. Oktatási és nevelési tevékenységünk egyre inkább feleljen meg a város és városkörnyék polgárai (szülők, tanulók, pedagógustársaink) elvárásainak, ezen túl mindinkább a város és környéke kulturális-oktatási szellemi centrumává váljék. Iskolánk pedagógiai programját, mindennapi működését a jó gyakorlatok átvételére és átadására irányuló nyitottság jellemezze, értékeinket mobilizálva magunk is aktívan járuljunk hozzá a közoktatási jó gyakorlatok, az iskolák működésébe jól beépíthető projektoktatási formák közzétételéhez.

A pedagógiai programmal kapcsolatos legfontosabb hatályos jogszabályokat a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény határozza meg, amelyből – rövidítve – idézzük az ide vonatkozó részleteket.

48. § (1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza:

a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül	Oldal
• az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásai	4
• a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,	7
• a közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat	8
• a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységet	10
• a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységet	10
• a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat	12
• a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programot	13
• a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet	14
• a szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit	14
• a pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét (2. sz. melléklet)	28
• az iskola környezeti nevelési programja (4. sz. melléklet)	28
• az iskola egészségnevelési programja (5. sz. melléklet)	29
b) az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül	
• az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait	29
• az előírt tananyagot és követelményeit (1. sz. melléklet)	32
• az alkalmazható tankönyvek, ... taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve az ingyenes tankönyv biztosításának követelményeit, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	33
• az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit	33
• az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit, továbbá - jogszabály keretei között - a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formáit,	34
• moduláris oktatás esetén az egyes modulok értékelését és minősítését, valamint beszámítását az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe,	36
• a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket	37
• az iskolai írásbeli beszámoltatások formáit, rendjét, korlátait, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepét, súlyát	38
• az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátait	39
• a középszintű érettségi vizsga témaköreit (3. sz. melléklet)	39

1. Az intézmény nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő- oktatómunka illetve áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően. Kiemelkedő fontosságot szánunk tanulóinknak a keresztény erkölcsi és szellemi nevelésére, a katolikus hitelvek szerinti életvitel kialakítására és folytatására. Arra törekszünk, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben. A szakmai tudás mellett szilárduljon meg bennük a katolikus erkölcs, és hit.

Az emelt szintű és emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kínálunk. A tanulóbarát, családi légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti. Hisszük és valljuk, hogy az iskolánkba járó tanulók szellemi, fizikai és lelki és hitéleti egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, folyamatos önfejlesztés képességének megvalósulását. Minőségpolitikánk megvalósításával azt szeretnénk elérni, hogy tanulóink társadalmilag hasznos, biztos erkölcsi alapokon nyugvó, egyénileg sikeres emberré váljanak.

Az iskola Don Bosco szándéka szerint *„becsületes polgárokat és jó keresztényeket”* igyekszik nevelni, segítve a fiatalok felnőtté válását. *Általános célja ezért, hogy képesek legyenek felelősségteljesen gondolkodni, legyenek szabadok, tisztelettel legyenek mások iránt, legyenek elkötelezettek és keményen dolgozzanak, tanuljanak.* A szalézi iskola célja, hogy az iskola a maga sajátos eszközeivel és lehetőségeivel hozzájáruljon a kultúra, a gazdaság és a társadalom keresztény értékek szerinti átfelműléséhez. A szalézi iskola így egyszerre nevel és evangelizál.

„Don Bosco iskolája” elsősorban igazi iskola, ami azt jelenti, hogy *előtérben van a minőségi szakmaiság követelménye.* Teljes körű kulturális képzést igyekszik nyújtani, a személyiség egészét növelve, nyitottan. Elsődleges feladatának tekinti a *tudás közvetítését* a kultúra asszimilálása és kritikai újrafeldolgozása révén, de nem feledkezik el arról, hogy *azért tanít, hogy neveljen.* Ezeket a célokat az iskola sajátos módszereivel igyekszik elérni, de olyan eredeti módszereket is előtérbe helyez, mint a *baráti kapcsolatok, a fiatalok közti jelenlét és az iskolán kívüli közösségi tevékenységek.* A szalézi iskola katolikus. Ez azt jelenti, hogy az evangéliumi elvek belső motivációvá válnak, inspirálják a nevelési módszert, meghatározzák a végső célokat. Megpróbálja az ember és világa, történelme keresztény szemléletét átadni, valamint nyitottá tenni a tanulókat a hit világa felé, hogy így elősegítse az élet, a kultúra és a hit szintézisét. Ezért *nagy hangsúlyt helyez a hitoktatásra.* Arra törekszik, hogy a mai fiatalok nyelvén, számukra érthetően közvetítse az evangélium üzenetét. A kor kérdéseire keresi - a fiatalokkal együtt - az evangéliumi választ, és annak megvalósítási lehetőségeit. Emiatt kiemelt szerepe van a hitoktatásban a dialógusnak, és közösségek életre hívásának.

A szalézi iskola gondolkodás- és cselekvésmódját a don boscói spiritualitás határozza meg. A lelkiiség alapját az iskola nevelő közössége adja meg. Az iskolában tevékenykedő *szerzetesközösség az a „mag”,* amely garanciája annak, hogy Don Bosco karizmája érvényesül a munkában. A *nem szalézi tanárok és segítők* azon munkálkodnak, hogy magukévá tegyék Don Bosco nevelési módszerét. Ha a nevelők készek a „megelőző módszer” alkalmazására, *ha a nevelők készek részt venni a fiatalok életében ez megteremti azt a családi légkört, ami minden szalézi tevékenységet jellemez, és nélkülözhetetlen alapja minden nevelési tervnek. A nevelő tudja, hogy minden tanulótól, akit elismernek képességeiért, megkövetelhető mindaz, amit képes kihozni magából.*

Az egyetlen megengedett ráhatás a mások jó példája és a szelíd, szeretetteljes buzdítás. A szalézi osztályok légköre családi, atyai. Tanulni, leckét írni kötelező, de a diák közben kérdezhet, hozzászólhat. Fontos elem a tréfa, az érdekes vagy mókás történet. Don Bosco alapelve szerint a bizalom az egész nevelés alapja. Tekintélye nem a büntetéstől való félelemre, hanem a szeretetre épült. **„Szeretet nélkül nincs bizalom, bizalom nélkül nincs nevelés”.** Ennek legfontosabb eleme a „közösségi környezet” kialakítása. Ilyenek: bizalomra építő kapcsolat, családiasság-otthonosság légköre, integratív és támogatást nyújtó nevelés, diákcsoportok segítése és bevonása az iskola életébe. Kiemelten fontos az is, hogy az iskola „nevelői környezetet” biztosítson. Ez jelenti a tantermek és közösségi helységek gondos kialakítását, harmonikus és fiatalos dekorálását; a mosdók, étkező és más helységek rendezettségét; ennek kialakításába felelősen bevonjuk a diákokat.

A szalézi iskola *segíti a fiatalokat, hogy kialakíthassák saját életervüket,* segíti őket hivatásuk felismerésében. Az értelmi-szakmai képzés mellett *az érzelmi érettségre és szociális érzékenységre* igyekszik vezetni a tanulókat. Ehhez szükséges a nevelők pozitív modellje és személyes nyitottsága. A szalézi stílusban elismert technikai és pedagógiai szakszerűséggel véghezvitt *nevelési folyamat szilárd kulturális értékeken alapuljon és feleljen meg a fiatalok igényeinek.* A program az elméleti és szakmai felkészülést hozza összhangba a szabadidő tevékenységeivel.

Don Bosco nevelési rendszere valóban igényes. Akiben azonban benne él a nevelői elkötelezettség és élethivatás, az felismeri ennek a módszernek erejét is. Az a szalézi pedagógus, aki munkaszerződésének aláírásával vállalta, hogy szalézi intézményben vállal hivatást, ezért munkáját, életvitelét a szalézi szellemiség által elfogadott erkölcsi-etikai normáknak megfelelően végzi és éli meg.

- Don Bosco pedagógiáját használva zsinórmértékként, a fiatalok nevelését, oktatását tartja munkájában szem előtt.
- Munkáját igyekszik vidáman, jókedvűen végezni.
- A nehézségeket lebirkózva, soha nem adja fel. Mindehhez felhasználja a munkatársi közösség segítségét.
- Nevelő és nem csak oktató. Nagyon fontos a szakmai tudás, de soha nem felejt el, hogy elsődleges az életre nevelés.
- Munkájában következetes, nem részrehajló.

- Felelősséget vállal a rábízott tanulókért, tárgyakért, oktatási eszközökért.
- Odaadóan végzi hivatását, ezzel is példát mutatva az intézményi közösségnek.
- Egyéniségével és helyes önismeretével is igyekszik nevelni.
- Szerénységével is igyekszik nevelni.
- Kollégáiról a tanulók előtt tisztelettel beszél.
- Családszerető és ezt kifejezésre juttatja szavaiban és magatartásában.
- Együtt halad az úton a nevelőközösséggel és az osztályával.
- Észreveszi a problémát, tapintatosan kezeli.
- A tantárgyak óravezetését a tanmeneteknek megfelelően végzi.
- Folyamatosan fejleszti önmagát erkölcsi- etikai- pedagógiai téren.
- Ügyel arra, hogy saját szakterületén nyomon kövesse a tudomány fejlődését.
- Saját tanítványát vagy iskolája más diákját magántanítványként óradíj ellenében nem taníthatja.
- A szalézi pedagógus ismeri intézménye történetét és azt a küzdelmes múltat, amellyel Don Bosco Szalézi Társasága létrehozta oktatási intézményeit, ezért a munkaköri kötelezettségein felül a jó sáfár és a gondos gazda szemével lojálisan vigyázza intézményét.

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium nevelőtestületének alapelve olyan fiatalok nevelése, akik a napi következetes tanulás mellett tudatosan figyelmet fordítanak az adott időszakban kitűzhető eredmények (osztályzatok, előre hozott érettségi vizsga, nyelvvizsga, stb.) elérésére, szisztematikus és tervezett megvalósítására. Általános irányelvünk folyamatosan figyelemmel kísérni törekvéseik, céljaik megvalósulását, annak ütemét; amennyiben elmaradás mutatkozik a kívánatos haladástól, egyéni és szülői konzultációval segíteni tanítványaink megfelelő fejlődését.

A Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka alapvető célja diákjaink felkészítése az érettségi vizsgára és az azt követő felsőfokú tanulmányok megkezdésére. Olyan diákok nevelését tűzzük ki célul, akik a magas szintű tanulmányi eredményesség mellett kialakítják a maguk jól működő osztályközösségét, jól beilleszkednek az iskola közösségébe, részt vesznek az iskola hagyományrendszerének ápolásában. Kívánatosnak tartjuk, hogy az eredményes tanulás mellett minél több diákunk aktívan sportoljon iskolánk sportegyesületének szakosztályaiban vagy külső egyesületekben, ez úton is elsajátítva a kitartást, a küzdőképességet, a csapatszellemet, a másikért való tenni tudás képességét. Ugyanezen okokból fontosnak tartjuk tanítványaink rendszeres és folyamatos felkészítését a szaktárgyi versenyekre, az elért eredmények elismerését és a diákok további fejlődésének biztosítását. Kívánatosnak tartjuk, hogy a diákjaink által elért megyei és országos tanulmányi versenyeredmények további folyamatos fejlődést mutassanak megközelítve azt a szintet, amelyet ezekben az esztendőknben sportolóink megyei és országos sikerei mutatnak. Ennek érdekében a helyi tantervben meghatározott magas követelményrendszer szerint végezzük napi oktatómunkánkat, nevelési tevékenységünket e cél elérése érdekében formáljuk.

Oktató-nevelő munkánk elsődleges feladatának az *érettségi vizsgára való felkészítést, az emelt szintű érettségi vizsgát sikeresen letevő tanulók számának növelését, a felsőfokú oktatásba fölvetett tanulók magas arányszámának megtartását tartjuk*. Kiemelkedő mutatóként tartjuk számon az érettségizett tanulók középfokú és felsőfokú "C"-típusú nyelvvizsgálóinak arányszámát. Jelentős mutatószámként tartjuk nyilván az osztályok és az iskola félévi és tanév végi átlageredményeit, a magatartás és a szorgalomjegyek átlageredményét.

A fenti eredmények elérésének eszközeként az alábbi folyamatos tevékenységi formákat folytatjuk:

- következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról,
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt,

Eredményeink elérése érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk:

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,
- osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására,
- a fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében.
- Fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolának – mint másodlagos szocializációs színtérnek – a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret megsokszorozódott.

Az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek; a társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában. Az iskola a lakosság széles rétegeinek az egészséget megőrző magatartásra kedvező irányú befolyással bírhat. Ezen belül az iskola legfontosabb feladatterülete az elsődleges megelőzés. Ebben az iskola védőnőinek személyében – akik egyikének egyben mentálhigiénés végzettsége van – képzett szakemberekkel rendelkezünk. A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak mint közösségnek elsődleges

szerepe van. A közösség a jellemformálásban, a veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók védelmében az osztályfőnök és a fent említett szakemberben fontos szerepet kap. Ezen kívül az adott szakterületek speciális intézményeivel (Pedagógiai Szakszolgáltató Központ, Gyermekjóléti Szolgálat) állandó kapcsolatot tartva a személyiségfejlesztést szem előtt tartva lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk a tanulók érdekében, konkrétan:

- *diákcentrikus* tanári gondolkodás és magatartás,
- a tanári pályához *hivatásbeli becsületen, a nevelésben való hiten alapuló* felelősségteljes viszonyulás (a társadalmi megbecsültség nem kielégítő voltának viszonyítási alapja helyett),
- *kudarctűrő, sikerre vágyó*, s ennek érdekében tenni akaró, életvidám, közösségben is gondolkodó *diák és tanár eszménye* érvényesüljön,
- felelősségteljes nyilvános szereplés a közjó érdekében,
- *szervezett képzéssel és önképzéssel* biztosított tájékozottság, sokoldalúság,
- a személyes pozitív példamutatás mind a munkában, mind a hétköznapi kapcsolatok területén érvényesüljön,
- *önálló értékrend, világnézet, világnézet* kialakítását elősegítő nyitott, személyes kapcsolatokra, oktatási, ellenőrzési módszerre törekvő általános tanári magatartás,
- a diákot egyszerre saját személyiségéhez (képeségeihez) és diáktársai teljesítményéhez egyaránt viszonyító tanári minősítés, az értékelés igazságossága, hatékonyabb munkára motiválása fejlődjön ki,
- *belülről motivált, önálló tevékenységre* (ismeretszerzés, önképzés, önellenőrzés, önértékelés) képes *tanulói, tanári személyiség érvényesülése*; alkotói műhelyek: újságszerkesztés, önképzőkör, kulturális produkciók, diákszínjátszás biztosítása,
- a tanár-diák együttes tevékenységének folyamatát meghatározó kívánatos elvek:
  - közös gondolkodás (megbeszélés),
  - egyéni munkálkodás irányainak kialakítása, megvitatása (tanulás, ismeretszerzés együttes gondolkodással),
  - kölcsönös, közös megbeszélés, a tapasztalatok értékelése, hasznosítása.

1.3 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösségfejlesztés hozzájárul diákjaink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási és továbbtanulási esélyének növeléséhez. Diákjainknak azonban nem magukra hagyott egyéniségként, hanem a közösség aktív és alkotó részeiként kell kiteljesedniük gimnáziumi éveik alatt. A közösség részeként az egyénnek (diáknak és tanárnak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarát, bizalom, őszinteség,
- a különbözőség tisztelete,
- azonosulási képesség, rugalmasság,
- türelem és mértékletesség a teljesítmény értékelésében,

- a munka tudatos szervezése, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint,
- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, szolidaritás, közvetlenség, figyelmesség, udvariasság,
- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudás, intelligencia és annak tisztelete, követendő példaként, tekintélyként kezelése,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontossága, gyakorlati ápolása, (életvitel, életmód, sport, kirándulás) tudatosítása a társadalmi önmegvalósulás folyamatában önbizalmat, sikerélményeket adó voltuk miatt,
- a mindennapi élet kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlata (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),
  - a poliesztétikai nevelési lehetőségeink bővítése (a szem, a kéz, a fül intelligenciájának növelésére: képzőművészeti szakkör, énekkar-, színház-, mozi- és hangverseny-látogatás),
  - a külső környezet értékeinek áttételesen személyiséget formáló szerepe érvényesüljön a szűkebb környezet esztétikus belső fejlesztésében.

Az iskolai hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei, melyek révén intézményünk tényleges diákpolgárává válnak, és így alakul ki kötődésük az iskolához. A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gyarapítása egyrészt iskolánk hírnevét gyarapítja, másrészt azt bizonyítja, hogy diákjaink igénylik ezen események megrendezését, esetleges átalakítását, bővítését.

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva a következők:

- ünnepélyes tanévnyitó, elsősök avatása, ismerkedési est
- diákigazgató választási korteshét, diáknapok
- a Kulturális Show gálája
- a tánc és dráma, valamint a művészetek projektoktatás hagyományos rendezvényei
- az októberi forradalom megünneplése – ünnepi műsor
- a végzős évfolyam öt évtizedes hagyományokon alapuló szalagavatói ünnepe
- Szalézi bál a szülők és pedagógusok részére, farsangi bál a diákság számára
- Nagy László fizikaverseny a Borsod megyei gimnazisták számára
- megemlékezés a költészet napjáról
- osztálykirándulások hagyományos rendje
- a végzősök búcsúja az utolsó napon a lépcsőkön való énekléssel (öt évtizedes hagyomány)
- városi és iskolai ballagás

Az iskolai közösségalkotást szolgálja iskolazászlónk, valamint iskolajelvényünk, amely összetartozásunkat szimbolizálja.

1.4 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Tanítványaink döntő többsége a jól szocializált társadalmi rétegek gyermekeiből származik, így kevés esetben találkozunk beilleszkedési és magatartási nehézségeket felmutató diákokkal. Ugyanakkor látjuk azt, hogy az elmúlt években ezeknek a diákoknak a számaránya a mi iskolánkban is jelentős módon emelkedik, e változás a társadalomban végbemenő deszocializációs folyamatok egyenes következménye.

Minden pedagógusnak tisztában kell lennie azzal, hogy a beilleszkedési és magatartási nehézségek megjelenése biztos jelei annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal, életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események nyomják rá bélyegüket mindennapi viselkedésükre. A magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik.

Ezért a beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére szükség van, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, az elvárások és a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása. Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben a pedagógiai munkánkat segítő iskolapszichológus és iskolai védőnő szakmai segítségét, valamint – szükség esetén – az ifjúságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociális létbizonytalanságban van, kérni kell az illetékes önkormányzat segítségét.

1.5 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. Az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók az emelt szintű oktatás folyamán, valamint az érettségi vizsgára felkészítő foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak az ismereteik elmélyítésére, az emelt szintű érettségi vizsgákra való felkészítésre.

A tehetséggondozás elszakíthatatlan részét képezi a színvonalas középfokú oktatásnak, főként pedig a gimnáziumi nevelésnek, iskolánkban ennek évtizedekre visszanyúló hagyománya van. Kollégáink és diákjaink akkor is végezték e tevékenységet, amikor nem volt mód arra, hogy a tevékenységre fordított munkát az intézmény vezetője anyagilag is

honorálja. Színvonalas tanári karunk, tehetséges diákjaink bevonásával a következő formákat működtetjük:

Céljai:

- minden diákunk tehetségének felismerése és felkarolása,
- tehetségfejlesztés, eredményes verseny-előkészítés,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,
- a középiskolában tanult ismeretek szintézisének biztosítása.

Feladatai:

- egyéni és kiscsoportos tehetséggondozó órák, verseny-előkészítő foglalkozások,
- hátrányos helyzetű diákok számára szervezett felzárkóztató foglalkozások,
- szakköri foglalkozások,
- önképzőkör vezetése.

Motiváció, versenyek

A pedagógiai értékelés első visszajelentési körében a tanulókról, illetőleg a tanulás eredményeiről a tanuló felé áramlanak az információk. Az információk általában egy személy révén - a pedagógus révén - válnak *minősítő információvá*. Ezzel a pedagógus célja, hogy a tanulót, ha szükséges, korrekcióra szorítsa, illetve további tanulásra serkentse, így **az értékelésnek fontos motiváló szerepe is van**. A tanulók motiválásának **egyik fontos eszköze a versenyeztetés**. Különböző szintű és rangú versenyeket szervezünk, így elérhető, hogy a tanulók jelentős része valamely területen pozitív sikerélményhez jut.

- A legszélesebb tanulói réteget a *házi versenyek* érintik. Ezek a versenyek kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók el tudják helyezni önmagukat egy nagyobb tanulói közösségben. Fontos feladatuk a tanulói ismeretek bővítése.
- A legrangosabb versenyek a *szaktárgyi országos középiskolai tanulmányi versenyek* illetve egyéb országos szervezésű versenyek. Ezek a versenyek nemcsak a tanuló, hanem az iskola presztízsét is növelik.
- A versenyekre való felkészüléshez az iskola az SzMSz-ben rögzített módon kedvezményeket nyújt. A kiemelkedő eredményt elért tanulókat az iskola vezetése elismerésben, jutalomban részesíti.

1.6 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért *iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését.* E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő tanulók, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:
  - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
  - tankönyv-vásárlási támogatás biztosítása,
  - tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
  - kedvezményes ebéd biztosítása,
  - javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- a stressz kezelés,
- az önismeret, önbecsülés megerősítése,
- a célok megfogalmazása és kivitelezése,
- a konfliktuskezelés,
- a problémamegoldás, a döntéshozás,
- a kortárs csoport nyomásának kezelése,
- a segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- az elutasítási készségek fejlesztése.

Az elkövetkező időszakban szeretnénk a drogmegelőzési tevékenységünket hosszabb távon előre megszervezni és még szakszerűbben végezni. Ehhez alapvetően szükséges, hogy több kollégánk ilyen irányú továbbképzésben részesüljön. Alapvető feladatunknak tekintjük a legális és illegális szerek fogyasztásának visszaszorítását. Ennek érdekében megismertetjük a

tanulókat e szerek fogyasztásának következményeivel, valamint rendszeres tájékoztatást nyújtunk a szülők számára is. Kialakított drogstratégiánkat szisztematikusan fejlesztjük, elkerüljük a drogfogyasztás mint társadalmi probléma kampányszerű kezelésének veszélyeit.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Feladatai közé tartozik az iskola egészségnevelési programjának segítése.

1.7 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az első évben több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.

A tanulási kudarc legfontosabb oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel a gimnáziumi időszak elején konzultál az osztályfőnök vagy az érintett pedagógusok. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának másik formája a korrepetálás. Célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. Ezeket a foglalkozásokat az igazgató által megbízott pedagógus tartja, vagy – a pedagógusok munkaköri kötelezettségeként – tanórán kívüli tevékenységi formában is végezhető.

A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
  - a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
  - a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
  - adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.*

1.8 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, iskolánk befogadó intézmény

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan *kevés a hátrányos helyzetű tanuló*. Ennek ellenére folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazza tantestületünk:

- Az osztályfőnökök ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét még az első év elején.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését a velünk legszorosabb kapcsolatban lévő általános iskolákkal kötött szerződésekkel segítjük.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Gimnáziumunk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, valamint a sajátos nevelési igényű tanulókat nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. *A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középiskolai tanulmányainak elősegítését legnagyobb általános iskolai partnereinkkel kötött kétoldalú szerződésekkel segítjük elő*. Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

Felvételi eljárásunk során a jogszabály által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű felvételizők számára. A felvételi döntés során – azonos pontszám esetén – előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat.

1.9 A felnőttoktatás céljai és feladatai

A felnőttoktatás munkarendje iskolánkban **esti oktatás**, amelynek óraszámja eléri a Köznevelésről szóló törvény 52. §-ának (3)-(5) bekezdésében meghatározott kötelező tanórai foglalkozások óraszámának ötven százalékát. Településünk és vonzáskörzete az ország hátrányos helyzetű régiójában, a munkanélküliségtől fokozottan sújtott körzetben van, ezért *kiemelkedő fontosságot tulajdonítunk a középiskolai tanulmányaikat megkezdett, de azt megszakító rétegek, valamint a szakmai végzettséget szerzett felnőttek további középiskolai képzésének biztosítására, az érettségi vizsgához való eljuttatásuk segítésére.*

Az esti tagozatos képzésre azok a 18. életévüket betöltött személyek jelentkezhetnek, akik:

- szakiskolai vagy szakmunkás tanulmányaikat sikeres szakmai vizsgával vagy szakmunkásvizsgával lezárták, bemutatják az erről szóló bizonyítványukat, vagy
- akik elvégezték a középiskola 9-10. évfolyamát, és az erről szóló bizonyítványt bemutatják
- akik szakmunkás éveik vagy középiskolai éveik alatt teljesítették a 9-10. évfolyam tantervi követelményeit az alábbi tantárgyakból: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, földrajz, kémia, biológia, fizika és informatika.
  - amennyiben a tanuló a földrajz, kémia, biológia, fizika, informatika tantárgyat a 9. és 10. évfolyamon önálló tantárgyként nem tanulta, és a 11. 12. évfolyamon tanórai keretek között sem tanulja, legkésőbb a 12. évfolyam befejezéséig osztályozó vizsgát kell tennie.

A felnőttek számára szervezett esti oktatás (esti tagozat) feladata a tanulók általános műveltségének bővítése és elmélyítése, a magasabb szintű műveltség megszerzésének megalapozása, az érettségi vizsgára és a munkába állásra, illetve a felsőfokú tanulmányok megkezdésére, illetve a szakmai vizsgákra való felkészítés érdekében.

A kétéves, 11-12. évfolyamos oktatásra alapozó esti oktatás *olyan ismereteket és képességeket nyújt az ott tanulók számára, amelyek átfogják az általános műveltség körét, tekintetbe veszik a tanulók élettapasztalatait és korábbi tanulmányait, rendezve és kiegészítve ezek részeredményeit.* Esti tagozatos képzésünk megteremti az érettségi vizsgára történő felkészülést, a középfokú oktatásra alapozott szakmai képzés és a felsőfokú továbbtanulás feltételeit. Végzett felnőtt diákjaink számára a képzésben való eredményes részvétel lehetőséget kínál a munkaerő-piacon történő előnyösebb elhelyezkedésre, illetve támogatja a szakmai végzettség megszerzésének lehetőségeit.

A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmait, tevékenységformáit közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényének és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak és a világban való tájékozottságuknak továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcuk kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének átfogó fejlesztésére, szocializálására.

A helyi tantervek hangsúlyt helyeznek arra, hogy a középiskolai tananyag nem pusztán ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretek elsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszenek a műveltség elvontabb elméleti és konkrét gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására. Különös tekintettel az érettségire, illetve a felsőfokú továbbtanulás lehetőségeinek biztosítására. Hangsúly került a reproductív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába.

Tantárgy	11. évf.	12. évf.	Választható a 12. évfolyamon
Magyar nyelv és irodalom	3	3,5	-
Történelem	2	2	-
Matematika	4	4	-
Angol vagy német nyelv	3	3	-
Földrajz	1	-	2,5*
Informatika	1	-	2,5*
Mozgóképkultúra, médiaismeret	1	-	2,5*
Osztályfőnöki	0,5	0,5	
	* A három választható tárgy egyike kötelezően választandó		
Összes kötelező	15,5		15,5

A kötelező érettségi tárgyak: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv. Kötelezően választandó a földrajz, informatika vagy mozgóképkultúra, médiaismeretek tantárgy egyike. Amennyiben a tanuló úgy dönt, hogy nem a tanult választható érettségi tárgyak közül választ érettségi tárgyat, felkészülését önállóan köteles megoldani.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei az alábbiak:

- aki legalább elégséges osztályzattal teljesítette az adott évfolyam összes tantárgyának helyi tantervben szereplő követelményeit
- aki osztályzatát osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán szerezte

Az esti oktatás során *a beszámoltatás és az ismeretek számonkérésének* speciális követelményrendszerét alkalmazzuk az alábbiak szerint:

- a tanév órái során tartott szóbeli feleletek alkalmával szerzett osztályzatok
- a foglalkozások során megíratott dolgozatok
- a negyedéves, féléves beszámolók rendszere
- a pedagógusok által meghatározott beadandó dolgozatok, önálló munkák, kiselőadások, házi feladatok

A negyedéves, féléves beszámolókra kapott osztályzatok és a dolgozatok a féléves vagy év végi osztályzatok meghatározása alkalmával kétszeres súllyal számítanak az átlag kiszámításában, minden további osztályzat egyszeres súllyal számít.

1.10 A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

1.10.1 A diákokkal való kapcsolattartás formái

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A diákok többségét, vagy jelentős részét érintő információk közlésére illetve cséréjére a következő fórumokat működteti az iskola illetve a diákönkormányzat:

Iskolagyűlés

A diákokat az intézmény vezetői és tantestülete rendszeresen tájékoztatják az iskolával kapcsolatos eseményekről, eredményekről, tervekről. A tájékoztatás elsődleges formája az iskolagyűlés.

Diákközgyűlés

A diákönkormányzat kezdeményezésére évente kötelezően összehívandó fórum, ahol a diákönkormányzat a tanulók jelentős részét vagy egészét érintő problémákat, panaszokat vehet fel, azokra választ kérhet. A diákközgyűlés az a legmagasabb fórum, amelyen az intézmény tanulói és diákönkormányzata minden olyan problémát fölvethetnek, amely a tanulói jogok érvényesülésével akár az intézményen belül, akár a jogi szabályozásban sérelmet, feszültséget, méltánytalanságot okoz.

1.10.2 A szülőkkel való kapcsolattartás fórumai iskolánkban a következők

Szülői értekezlet

Az iskola éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdések is előkerülnek, valamint áttekintő képet ad az osztályfőnök osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. *Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk.* Ha az osztály helyzete, problémái, a csoport előtt álló feladatok azt indokolják, az iskola igazgatója rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldási lehetőségének megtalálására.

Fogadóóra

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközt beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább három alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk.

A szülők írásos tájékoztatása

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló révén, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint *a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.*

Nyílt nap

A nyílt napot az iskolába készülő általános iskolások (elsősorban a 6. és 8. osztályosok) számára szervezi az intézmény igazgatósága és tantestülete. Célja bepillantást adni az iskola életébe, információt adni az intézmény által indított osztályokról, a képzés formájáról és tartalmáról, a nyelvoktatásról. A nyílt napon szülők és pedagógusok is részt vehetnek.

Az iskolaszék

Az iskolaszék a szülő, a pedagógusok és az iskolai diákönkormányzat azonos számú képviselőkből álló választott szervezete. Az iskolaszék dönt minden olyan kérdésben, amelyben az igazgató, a nevelőtestület vagy a fenntartó döntési jogát átruházza e szervezetre. *Egyetértési jogot gyakorol a szervezeti és működési szabályzat, az adatkezelési szabályzat, valamint a házirend elfogadásakor.* Véleményezési joga van az intézmény működését érintő összes kérdésben, így az iskolában folyó hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásában is.

A szülői munkaközösség

A szülői munkaközösség célja a legaktívabb szülőkből álló közösség megalkotása, amely átfogja az iskola működésének egészét. A szülői munkaközösséget annak szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint épül föl és működik. Vezetőjét a szülői munkaközösség maga választja az intézménybe járó diákok szülői közül. A munka koordinálását a tantestület javaslatára az igazgató által megbízott pedagógus végzi. A szülői munkaközösség véleményt nyilváníthat, információt kérhet az intézményt érintő bármely kérdésben. Feladata az iskola hagyományrendszerében szereplő események lebonyolításában való közreműködés is.

A partnerszervezetekkel és a diákokkal való együttműködés fejlesztése érdekében az együttműködés során kiemelt figyelmet kell fordítani a közös munka eredményességének értékelésére, a partnerszervezetek és a diákság jogainak gyakorlására. Amennyiben akár egyetlen területen a rendellenes működés, a kapcsolatok lazulásának jelei mutatkoznak, tárgyalásokat kell kezdeményezni az érintett partnerszervezettel az együttműködésben mutatkozó gondok feltárására, a szabályozó rendszer módosítására.

1.11 Az intézmény fejlesztő tevékenységének legfontosabb elemei

1.11.1 A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere. Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan

fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A NAT-ban szereplő kulcskompetenciák az alábbiak:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos kompetencia
- Digitális kompetencia
- A hatékony, önálló tanulás
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kompetenciája

1.11.1.1 Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, vélemények, érzések kifejezését szóban és írásban egyaránt, valamint a kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén. A kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Célunk, hogy tanulóink rendelkezzenek azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben szóban és írásban kommunikálni tudjanak, képesek legyenek érveiket a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni. Törekednünk kell arra, hogy képesek legyenek a kritikus és építő jellegű párbeszédre, tiszteljék az esztétikai minőséget és igényeljék mások megismerését.

Ezen képességek fejlesztése elsősorban a magyar nyelv és irodalom tanmenetbe épül be, de egyetlen tantervből sem maradhat ki az anyanyelvi kommunikációs készség fejlesztése. A szakszókincs fejlesztésén túl törekszünk arra, hogy képesek legyenek különböző szövegeket és információkat feldolgozni, segédeszközöket használni.

1.11.1.2 Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, vélemények, érzések megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban. Ez a terület olyan képességeket igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az idegen nyelvi tanterveink (angol, német, francia, orosz, latin) felölelik a kommunikációhoz szükséges képességek fejlesztését, így a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást. A nyelvtanulás során megtaníttjuk tanulóinkat arra, hogy képesek legyenek a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására. A történelem, földrajz tantervek keretein belül

is igyekszünk kialakítani azt a pozitív attitűdöt, mely magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

1.11.1.3 A matematika kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége

Szükséges ismeretek:

- a számok, mértékek és struktúrák, az alpműveletek és alapvető matematikai reprezentációk ismerete
- a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók megértése

Szükséges képességek:

- rendszerezett, tudatos, és minél eredményesebb problémamegoldó gondolkodás és a döntési képességek fejlesztése
- az ismeretszerzési folyamatban való aktív részvétel
- a megértett és megismert ismeretek használata
- matematikai modellek keresése és alkalmazása a mindennapi helyzetekben (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok)
- a hétköznapi gondolkodás segítése (cselekvési stratégiák, folyamatok tervezése, állítások érvényességének és jelenségek valószínűségének mérlegelése, becslési képességek kialakítása)
- a matematikai szimbólumok használata, gondolatok tömör megfogalmazása
- a matematika nyelvén történő kommunikáció fejlesztése
- a megfelelő segédeszközök használata (pl. számológépek, függvénytáblázatok, könyvek)
- mások szóban és írásban közölt gondolatmenetének meghallgatása, megértése, saját gondolatok közlése, érveken alapuló vitakészség fejlesztése

Szükséges attitűdök:

- az igazság tisztelete, a dolgok logikus okának és érvényességének keresése

A matematika kompetencia kialakítása elsősorban a matematika tantárgy tanításának a feladata. Minden oktatott tantárgy segíti a matematika kompetencia kialakítását és felhasználja a tantárgy tanítása során.

1.11.1.4 A természettudományos kompetencia a természettudományos gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége

Szükséges ismeretek:

- a természet alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, technológiai folyamatoknak az ismerete
- a tudományos elméletek szerepének ismerete a társadalmi folyamatok formálódásában

- az alkalmazások és a technológiák előnyeinek, korlátainak és kockázatainak ismerete

Szükséges képességek:

- a fenti ismeretek felhasználása a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldására
- a tudás gyakorlatias módon történő alkalmazása új technológiák, berendezések megismerésében, működtetésében, problémamegoldásaiban
- az alkalmazott tudás felhasználása a természeti világ megmagyarázására, problémák felismerésére és következtetések levonására
- a digitális kommunikációs-információs technikák alkalmazásának ismerete
- az áltudományos megnyilvánulásokkal szembeni, érveléseken alapuló vitakészség fejlesztése
- az emberi tevékenység által a természetben bekövetkezett változások megértése, az egyén felelőssége

Szükséges attitűdök:

- a tudományos fejlődésnek saját magunkra, családjunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatása iránti kritikus érdeklődés

A természettudományos kompetencia kialakítása elsősorban a természettudományos tantárgyak feladata. Diákjainkat globális szemléletű, kreatív, kritikai gondolkodásra kell képessé tennünk. Ezt csak az oktatott tantárgyak követelményeinek összehangolt tervezése alapján lehet elérni. Ez iskolánkban kialakult gyakorlat alapján történik.

1.11.1.5 A digitális kompetencia az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatának képességét jelenti

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- a főbb számítógépes alkalmazások (szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információátvitel)
- az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció
- (e-mail, hálózati egységek)
- az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén
- az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémák ismerete

Szükséges képességek:

- az információ megkeresése, összegyűjtése és feldolgozása, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetése
- az eszközök használata, az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás

Szükséges attitűdök:

- a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel

A digitális kompetencia kialakítása elsősorban az informatika tantárgy és a mindennapi iskolai kommunikációs eljárás feladata. Széleskörű felhasználása az oktatásban szükségszerű követelmény. Használata a munkaerőpiac csaknem minden területén alapvető követelmény, más területein pedig esélynövelő tényező. A digitális kompetencia fejlesztésének motorja iskolánkban az a digitális kommunikációs eljárás, amelyet jó gyakorlati portfóliónk egyik legkeresettebb elemeként teszünk közzé a közoktatási intézmények számára. Ennek magva a vezetők és pedagógusok, valamint a pedagógusok és diákok közötti multilaterális kommunikációs rendszer, amelynek legfontosabb pilléreit a GroupWise csoportmunka szoftver, valamint az aktív és passzív tanári honlapok alkalmazása jelenti.

1.11.1.6 A hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanulás azt jelenti, hogy tanulóink képesek legyenek kitartóan tanulni saját tanulásukat megszervezni, az idővel és az információval hatékonyan gazdálkodni. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy a tanuló ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, támogatást. Az osztályfőnöki tanterveinkben szerepel, hogy már a tanulási folyamat elején megismertetjük tanulóinkat a hatékony tanulási módszerekkel, segítünk abban, hogy kialakítsák a saját tanulási stratégiájukat. Ezen kívül az egyes tantárgyi ismeretek elsajátításának speciális módszereire az egyes tanórákon kell, hogy sor kerüljön. Folyamatosan igyekszünk a tanulás iránti motivációt fenntartani és képessé tenni tanulóinkat arra, hogy korábbi tanulási és élettapasztalataikat felhasználják, új tanulási lehetőségeket kutassanak fel és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzák.

1.11.1.7 Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális és állampolgári kompetencia a harmonikus életvitel és közösségi beilleszkedés feltétele, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén a tanulók építő módon vehetnek részt a társadalmi életben. Képesek legyenek konfliktusokat megoldani, és a demokráciáról kialakult tudásukat felhasználva aktívan vegyenek részt a közügyekben.

A személyes és szociális jóléthez szükséges fizikai és mentális egészségre vonatkozó ismereteket a tanulók a biológia és testnevelés tantárgyak keretében sajátítják el. E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken jól tudjanak kommunikálni, megértsék a különböző nézőpontokat, empátikusak és a változások iránt fogékonyak legyenek. Ennek a területnek a fejlesztése elsősorban az osztályfőnöki órákon és a történelem

tantervbe beépített etikafoglalkozásokon történik. Lehetőséget biztosítunk még a tánc és dráma oktatás keretében is e képességek fejlesztésére.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia és az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul. Ide tartozik még az Európai Unió struktúráinak, célkitűzéseinek, értékeinek az ismerete is. Ezen ismeretek megszerzésére a történelem tantervbe beépített állampolgári ismeretek valamint a földrajz tantárgyak keretében van lehetőség.

1.11.1.8 Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia úgy a tanulási időszakban, mint a munkavállalás idején segíti tanítványainkat abban, hogy megismerjék tágabb környezetüket, képesek legyenek a kínálkozó lehetőségek felismerésére és megragadására.

A kompetencia lényege az, hogy az ember képes legyen az őt körülvevő események, lehetőségek jellemzően objektív, szélsőségeket kerülő értékelésére, a számára szükséges információk kiszűrésére és konstruktív alkalmazására. A kezdeményezőkéességre és vállalkozókészségre szükség van az iskolai tanulmányok során, hiszen a felkészülési stratégia kialakítása, tanulási metódus kifejlesztése, tantárgyválasztási lehetőségek áttekintése, érettségi vizsgatárgyak kiválasztása, stb.) igénylik ezt. Szükség van rá azonban az aktív munkavégzés idején is az álláslehetőségek megkeresése, a végzettséggel adekvát munkahely megtalálása, a felvételi interjúkra való optimális felkészülés, a munkahelyen kialakítandó kapcsolatok felmérése és működtetése, a munkahelyi vezetővel való kapcsolat stratégiai kialakítása, stb. alkalmával. Nem nélkülözhető a kezdeményezőkéesség és a vállalkozói kompetencia a családi életvitel kialakításakor, a családi gazdálkodás megteremtésekor sem.

A kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia kialakítása az iskolánkban oktatott minden tantárgy tanításakor követelmény. Különös figyelmet kell kialakítására, a kialakulás ellenőrzésére fordítanunk az osztályfőnöki órák keretében, ahol az ezzel kapcsolatos témákat minden évfolyam számára osztályfőnöki tantervünk, munkatervünk és tanmeneteink tartalmazzák.

1.11.1.9 Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkéesség kompetenciája

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkéesség kompetenciája magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának megismerését és befogadását. A szóban forgó kompetencia-terület fejlesztését az iskolában folyó művészeti képzés ugyanúgy fejlesztheti, mint ahogyan az fejlődhet a média segítségével. Fejlesztésében különösen nagy szerepe van iskolánkban az irodalomnak, a zenei képzésnek, a vizuális művészeteknek, a mozgóképnek.

Tanítványainknak a középiskolai évek alatt meg kell ismerkedniük Európa sokszínűségének tényével, az európai országok, nemzetek kulturális és nyelvi sokféleségével, az egyediség megőrzésének igényével. E kompetencia-terület fejlesztését ezért az iskolában folyó irodalmi, zenei és vizuális művészeti képzésen túl az idegen nyelvi oktatás során is

szem előtt kell tartanunk, ahogyan sort kell rá keríteni az osztályfőnöki órák tematikájában is. Tanítványainknak meg kell ismerkedniük a műalkotások elemzésének eszközrendszerével, véleményt kell tudniuk alkotni művekről, képessé kell válniuk az önkifejezésre, saját nézőpontjuknak mások elképzeléseivel való összevetésére. Nyitott, érdeklődő, mások és saját környezetük és kultúrájuk által fogékony fiatalokat kell nevelnünk, akik képesek a művészi önkifejezés megértésére és a mindennapi emberek által küldött „üzenetek” kódolására és dekódolására.

1.11.2 Sajátos tevékenységi formák az iskolában – a tanórán kívüli foglalkozások

A tanórán kívüli foglalkozások jelentős szerepet töltenek be a tanulók és az iskola életében. Folyamatosan alakultak ki, és szerepük az évek folyamán vált egyre fontosabbá. Feladatuk a gimnázium életének színesebbé tétele, a diákok személyiségének, kreativitásának fejlesztése mellett, a sokoldalú, nyitott, friss levegővel átjárt iskola működtetése.

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. A tagozatos tanulók az emeltszintű oktatás, valamint az érettségire felkészítő választható foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak ismereteik elmélyítésére, a felvételi vizsgára való felkészítésre.

Sajátos, hagyományos tevékenységi formáink közé tartoznak a következők:

1. diákszínpad
2. az énekkar
3. az iskolaklub
4. a diáksportkör
5. az iskolai táborok
6. az iskolai önképzőkör
7. a Gimi-Galéria kiállítás-sorozata
8. tanfolyamok, korrepetálások, egyéb kurzusok
11. a tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások.

1.11.2.1 A diákszínpad, a Szalézi Show bemutatója

Céljai:

- * a tanulók önkifejezési képességének formálása
- * tehetséges diákjaink kibontakozási lehetőségeinek biztosítása
- * ismerkedés a színházak belső életével, munkájával.
- * az iskolai események, megemlékezések számára műsor biztosítása
- * az iskola kulturális programkínálatának bővítése
- * a tanulók alapképességeinek fejlesztése

- * a versmondás elméleti ismereteinek tudatosítása
- * a diákszínpadi játéktípusok megismerése
- * ismerkedés a magyar színjátszás történetével.

Feladatai:

- * fellépések vállalása az iskola és más intézmények kulturális rendezvényein
- * részvétel városi ünnepi műsorok programjában
- * felkészülés és részvétel különféle szintű szakmai versenyeken
- * a városi művelődési intézmények rendezvényeinek látogatása
- * színházi előadások látogatása.

1.11.2.2 Az iskolai énekkar

Az iskola kulturális és művészeti nevelésének speciális csoportja. A legnagyobb létszámú művészeti csoport, amely rendszeres tevékenységével sokrétű oktatási és nevelési célokat valósít meg.

Céljai:

- * az iskolai és iskolán kívüli rendezvények, ünnepek méltó megünneplése, azok színvonalának emelése
- * az ifjúság zenei műveltségének elmélyítése
- * lehetőséget biztosítani az aktív zenélésre.
- * szereplési lehetőségek kihasználása (pl. ünnepi koncertek, koszorúzások).

Feladatai:

- * megyei területi minősítő versenyeken való részvétel
- * kapcsolattartás más középfokú intézmények kórusaival
- * hagyományos kórustábor megszervezése.

1.11.2.3 Az iskolai klub

Célja:

- * a diákok zártkörűen, pedagógusi felügyelet mellett kulturáltan és igényesen szórakozhassanak
- * szórakozásuk feltételeit (a pedagógusok irányításával) maguk teremtsék meg
- * maguk vállalják a zeneszolgáltatás, a kapuügyelet, a büfé stb. feladatait.

Feladatai:

- * táncos rendezvény biztosítása diákjaink számára
- * gyakorisága az iskola programjától függően kb. havonta
- * általában pénteki napokon 19.00-22.00 (egyedi esetekben 21.11.00) óráig az iskola emeleti zsibongójában
- * az értékóvó magatartás kialakítása és gyakoroltatása.

1.11.2.4 Diáksportkör, táborok

Célkitűzései:

- * az egészséges életmódra nevelés
- * sportolási lehetőséget biztosítani a mozogni vágyó diákoknak
- * szervezett, egészséges programot biztosítani a téli és nyári szünidőre
- * diákolimpiákon való állandó részvétel
- * felvételiző diákok felkészítése
- * minél több diákot bevonni a sportmozgalmakba.

Feladatai:

- * eredményes szereplés a különböző versenyeken
- * téli sí táborok, nyári vízi- és egyéb táborok szervezése
- * nyári közös nyaralási lehetőség biztosítása
- * kiemelkedő sportolók menedzselése
- * az iskola feltételrendszerének, eszközállományának javítása
- * kapcsolattartás a város többi intézményével.

1.11.2.5 Az iskolai önképzőkör

Önkéntes részvételen alapuló, diákjaink önképzését segítő csoport, amelynek elnökét az önképzőkör kéri föl az iskolával kapcsolatban lévő köztisztelőben álló személyiségek közül. *Elnökét az intézmény tanárai közül, titkárát a tanulók köréből az önképzőkör tagsága választja.* Az önképzőkör foglalkozásairól önképzőköri naplót vezet. Ülésein az iskola diákjai és tanárai, valamint meghívottak vehetnek részt.

Célja:

- * az érdeklődő tanulók sokirányú művelése
- * tehetséges tanítványaink számára kibontakozási lehetőség biztosítása
- * a tanulóinkban rejlő értékek megmutatása
- * a "másság" természetessé válásával a tolerancia fejlesztése tanulóinkban.

Feladatai:

- * évi két-három színvonalas önképzőköri foglalkozás megtartása
- * a témák legyenek változatosak, több műveltségi területet öleljenek fel
- * az előadások mindenkor mutassanak túl az iskolai tananyagon
- * az önképzőköri foglalkozásokról készüljön rendszeres feljegyzés.

1.11.2.6 Kiállítások az iskolában, a Gimi-Galéria

Intézményünkben 1995-ben kezdődött meg a Gimi-Galéria rendszeres működtetése, amelynek során havi gyakorisággal különböző jellegű kiállítások megrendezésére kerül sor. Az utóbbi három évben évi 11-11 kiállítással városi szintű rendezvényé emeltük a Gimi-Galéria rendezvénysorozatát. A kiállításokat hivatásos vagy amatőr művészek, időnként az iskola tanulói vagy dolgozóinak alkotásaiból rendezzük.

Célja:

- a diákok esztétikai érzékének formálása a művészeti alkotásokkal
- a művészeti alkotások iránti igény kialakítása
- bemutatkozási lehetőség biztosítása hivatásos, amatőr művészek és diákjaink számára
- az értékóvó magatartás kialakítása
- az intézmény rangjának emelése
- az iskola belső tereinek célszerű kihasználása.

Feladatai:

- havi gyakorisággal kiállítás rendezése az épület zsibongójában vagy folyosóin
- változatos műfajok bemutatkozási lehetőségének biztosítása
- a kiállítások rendezésével járó feladatokkal tanítványaink formálása.

1.11.2.7 A mindennapi tanulást kiegészítő képzési formák, korrepetálások, tanfolyamok

Az iskola szolgáltatásait igénybe vevő diákok és szüleik igénylik a mindennapi iskolai elfoglaltságot kiegészítő, a többlet-ismereteket vagy képzettséget nyújtó, időnként hiányokat pótló tevékenységi formákat. Amennyiben ezek megszervezésére, lebonyolítására az intézmény nem vállalkozik, úgy a diák és a szülő ezt a szolgáltatást az iskola falain kívül keresi meg és veszi igénybe - általában sokkal drágábban és lényegesen kevésbé igazodva az iskola követelmény-rendszeréhez. Célszerű ezért ezeket a kiegészítő képzési formákat az iskola falain belül nyújtani, természetesen a mindennapi oktatástól szervesen elválasztva, ahhoz kapcsolódóan, de tőle független formában.

Célkitűzések:

- * diákjaink számára tanórán kívüli sokoldalú képzési lehetőséget biztosítani
- * érdeklődő tanulóink számára szakképesítés biztosítása
- * a tanfolyamok bevételével az iskola fejlesztése
- * a pedagógusoknak intézményen belül biztosítani a többletmunka lehetőségét.

Feladatok:

- * önköltséges szakmai tanfolyamok indítása a diákok igényei szerint
- * felvételi előkészítő tanfolyamok szervezése az érdeklődőknek
- * előkészítő foglalkozások indítása a leendő gimnazisták számára

- * nyelvvizsga-előkészítő tanfolyamok szervezése
- * nyelvi kurzusok indítása
- * iskolarendszeren kívüli képzési formák (felnőttképzés) biztosítása.

1.11.2.8 A tanítási órák keretében meg nem valósítható egyéb foglalkozások

Céljai: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a tanítási órák keretében meg nem valósítható foglalkozások a tanítási órák és az iskolai nevelés szerves kiegészítése, a nélkülözhetetlen nevelési elemek biztosítása.

Feladatai:

- környezeti nevelést célzó gyakorlati jellegű foglalkozások
- sportrendezvények nevelő jellegű lebonyolítása
- projektoktatási programok a pedagógiai program előírásainak megvalósítására
- állampolgári ismeretek elsajátítását és gyakoroltatását célzó tevékenység.

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a *továbbiakban is lehetőséget biztosítunk*, de *a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak*, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. A tanulmányi kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

1.11.3 A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium mint nyitott iskola értékrendszere

Az elmúlt évtized pedagógiai és tantárgyfejlesztési tevékenységének köszönhetően a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium gyakorlata minden szempontból megfelel a nyitott iskola iránt támasztható kritériumoknak, így alkalmas arra, hogy bemutassa az ilyen típusú intézmények irányítási és működési rendszerét.

Az extrovertált működési elvek egyik legfőbb bizonyága *iskolánk honlapja*, amelynek tartalmát áttekintve megláthatók a gimnázium működtetésének elvei. Az iskola nyitottságát – a pedagógusok oldaláról – úgy biztosítjuk, hogy rendkívül magas a külső szakértői munkát, szaktanácsadói tevékenységet, érettségi elnöki feladatokat végző személyek, a szakvizsgázott pedagógusok, a szaksajtóba rendszeresen publikálók száma. Országosan *egyedülállóak azok a tantervi moduljaink*, amelyek a másutt perifériára szoruló műveltségi területek (tánc- és dráma, művészetek) képzését oldják meg a diákjaink által nagyra tartott projektoktatási forma keretében. Gimnáziumunkban évi tíz alkalommal művészeti kiállításokat szervezünk, a *Gimi Galéria* kiállításairól rendszeresen tudósít a helyi média.

Iskolánk élen jár a *digitális kommunikációs kultúra* elterjesztésében is; példás informatikai kommunikációs rendszerünkben minden diáknak saját e-mail címe van a hálózatunkban,

minden pedagógus iskolai mail-címén elérhető, a pedagógusok és dolgozók digitális kommunikációját a GroupWise csoportkommunikációs szoftverrel biztosítjuk. Iskolánk a Microsoft és a Novell Magyarország referenciaiskolája, nemzetközi partnereink támogatásával biztosítjuk tanulóink nemzetközi modulvizsgákon (angol nyelven) való sikeres vizsgáit.

Tanterveinket folyamatosan alakítjuk az iskolahasználói kör elvárásaihoz, két-háromévente korszerűsítjük pedagógiai programunkat. Tanügy-igazgatási tevékenységünk kiváló színvonalú, erről a honlapunkon közölt szabályzatok bárkit meggyőznek. A TÁMOP 1.10.2.2-ben potenciális *referenciaintézményként közreműködünk*, átvételre javasolt jó gyakorlataink honlapunkon és az Educatio szolgáltatói kosarában is fellelhetők. Kiemelkedik közülük a pedagógusok automatizált teljesítményértékelési rendszere és a már említett digitális kommunikációs projekt. Jelen pedagógiai program elkészítésének évében nyolc iskolával állunk szerződéskötési periódusban bevált jó gyakorlataink átvétele tárgyában, így az ország minden részéből jelentkeztek iskolák digitális kommunikációs, pedagógus teljesítményértékelési, vállalkozói kompetenciafejlesztési és művészeti projektoktatásunk átvétele érdekében.

Tantestületünk célul tűzte ki azt, hogy gimnáziumunk – megfelelő a legkorszerűbb kommunikációs, valamint szakmai és módszertani követelményeknek – ***minősített referencia-intézménnyé váljon***. Az ehhez szükséges nyitottság és befogadó-készség már jellemző iskolánkra, jó gyakorlati kínálatunkat kialakítottuk és folyamatosan tovább kívánjuk fejleszteni. Az előttünk álló belátható időszakban pedig meg kell oldanunk a referencia-intézményi minősítéshez szükséges következő feladatokat:

- az intézmény fejlesztési tervének kidolgozása,
- a pedagógusok felkészítése a referencia-intézményektől elvárható feladatok ellátására,
- jó gyakorlataink további fejlesztése, csiszolása, újak készítése,
- együttműködési megállapodás létrehozása a hálózatkoordinációs központtal,
- a referencia-intézmény monitoring folyamatának kidolgozása.

Iskolánkban példásan működik *az iskolaszék és az iskolai alapítvány*. Kiváló kapcsolatokat tartunk fenn a helyi médiával, egyesületekkel; iskolánkról bemutatkozó filmet készített a helyi televízió. A szülői szervezet számára most készítettük el az SzMSz-t, létrehozva a gördülékeny működés érdekében az SzM elnökségét, amelyet a szülői választmány felhatalmazott az SzM képviselőjére.

Úgy gondoljuk, hogy az elmúlt évtized során kialakult iskolánkban a partnerekre (elsősorban a diákokra és szüleikre, valamint a fenntartóra) való érzékeny odafigyelés attitűdje, felvérteztük magunkat azokkal a korszerű digitális módszerekkel igénybe vevő, valamint a hatékony és eredményes projektoktatást megvalósító módszerekkel, amelyek birtokában eredményesen folytatható tanítványaink személyiségének formálása, és ezeket a

bevált jó gyakorlatokat eredményesen adhatjuk tovább más közoktatási intézményekben való alkalmazás céljára.

1.12 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét pedagógiai programunk 2. sz. melléklete tartalmazza.

1.13 Az iskola környezeti nevelési programja

Az iskolánk környezeti nevelési programja pedagógiai programunk 4. sz. mellékletét képezi.

1.14 Az iskola egészségnevelési programja

Az iskolánk egészségnevelési programja pedagógiai programunk 5. sz. mellékletét képezi.

2. Az intézmény helyi tanterve

2.1 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámjai

Iskolánkban minden diák számára kötelezően választandó az utolsó két évfolyamon legalább egy heti kétórás érettségire felkészítő foglalkozás, amelynek feladata a közép vagy emelt szintű érettségire történő felkészülés segítése.

Emelt szintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

- magyar nyelv és irodalom emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő tanterve és kifutó humán tanterve
- történelem emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő tanterve, történelem specifikációs és kifutó humán tanterve
- matematika emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő , matematika specifikációs tanterve és kifutó reál tanterve
- angol nyelv négy évfolyamos 1. nyelvi, öt évfolyamos és hatosztályos tanterve
- német nyelv négy évfolyamos 1. nyelvi, öt évfolyamos és hatosztályos tanterve
- fizika, kémia és biológia emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő tanterve
- informatika specifikációs tanterve

Középszintű érettségi vizsgára készít föl iskolánkban:

Minden egyéb, a helyi tantervekben legalább két évig összesen legalább 138 órában¹ kötelezően tanított tantárgy, azaz a

- magyar nyelv és irodalom, történelem,
- idegen nyelvek,
- matematika, fizika,
- kémia, biológia, földrajz,
- informatika és testnevelés tantárgyaknak
(az emelt szinten felkészítő kurzusokon felüli) tantervei.

Az ének-zene, rajz és vizuális kultúra tantárgyak tanterve csak abban az esetben készít föl a középszintű érettségi vizsgára, ha a diák a választható tantárgyak tanuláskor legalább összesen 138 órára egészíti ki a tantárgy óraszámát. **Nem készítik föl a tanulót az érettségi vizsgára a szabadon választható óraszám nélkül:** az ének-zene, rajz és vizuális kultúra és a művészetek tantárgyak.

Az iskola évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható foglalkozásokat az alábbi táblázat tartalmazza.

---

¹ Ld. a 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet 6.§ (5) bekezdésében írottakat.

Óraterv a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium számára
Életbe lépett: 2011. szeptember 1-jén

	7.o	8.o.	9. osztály					10. osztály				11. osztály				12. osztály				13.				
	Hatosztályos	Hatosztályos	Ny. előkészítő	Történelem	Matematika	Informatika	Hat évfolyamos	Nyelvi	Történelem	Matematika	Informatika	Hat évfolyamos	Nyelvi	Történelem	Matematika	Informatika	Hat évfolyamos	Nyelvi	Történelem	Matematika		Informatika	Hat évfolyamos	Nyelvi
Magyar nyelv és irodal.	4	4	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	
Történelem	2	2		4	2	2	2	2	4	2	2	2	2	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	Emberism., társ. ism., filoz. beép. a 11-12.o.
Első idegen nyelv	5	5	12	4	4	4	4	6	3	3	3	3	6	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	
Második idegen nyelv			3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	6	
Matematika	3	3	3	3	5	3	3	3	3	5	3	4	3	4	5	4	4	4	5	6	5	5	5	
Informatika	1	1	5			3,5	2	2	2	2	4	2	2	2	2	4	2				4			
Fizika	2	2		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						Technika: beépítve a fizika óraszámába.
Biológia	2	1,5							1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Kémia	2	1,5		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2											
Földrajz	1	2		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2											
Ének-zene	1	1		2	2	2	2	2																
Rajz és vizuális kultúra	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Testnevelés	3	3	3	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Életvitel műveltségi terület, fogyasztói ismeretek.
Kötelező fakultáció														2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Művészetek *			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	Tánc és dráma 18 óra projektoktatás.
Hittan /etika**	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	Hittan: a heti max. órákba nem kell beszámítani
Összes órák száma	28	28	30	30	30	32	30	32	31,0	31,0	31,0	30,0	32,0	32,0	32,0	33,0	31,0	31,0	31	31	34	30	32	
Lehetséges kötelező óra	25	25	27,5					27,5				30				30				30				
Választható órák száma	1	1	1,5	1,5	1,5	0,0	1,5	0,0	0,5	0,5	0,5	1,5	2,0	2,0	2,0	1,0	3,0	3,0	3	4,0	0,0	3,0	2,0	
Maximális óraszám	29		31,5					31,5				34				34				34				

A nyelvi, történelem, matematika, informatika tagozatok és a hat évfolyamos követelmények teljesítése csak a választható órák igénybe vételével lehetséges.

* A művészetek további heti 0,5 óraszámát a heti óraszámban nem összegződik, projektoktatás keretében szervezzük.

** 2012. szeptember 1-jétől a felvett tanulók számára a hit- és erkölcsstan tanulása felmenő rendszerben heti 2 órában kötelező.

2.2 Az előírt tananyag és követelmények

A helyi tantervben előírt tananyagot és tantárgyi követelményrendszert pedagógiai programunk 1. sz. melléklete tartalmazza.

A képzés szakaszai, követelményei

Gimnáziumunkban négy, öt és hat évfolyamos képzés folyik. A nevelés és oktatás a hetedik, illetve a kilencedik évfolyamon kezdődik. A gimnáziumban általános műveltséget megalapozó, valamint az érettségi vizsgára és felsőfokú tanulmányok megkezdésére felkészítő oktatás folyik. A tanuló a tizenkettedik (öt évfolyamos képzésben a tizenharmadik) évfolyam végére befejezi az érettségi vizsgára, továbbtanulásra illetve munkába állásra való felkészülést.

Az általános műveltséget megalapozó szakaszban az oktatás és nevelés tartalmi egységét a Nemzeti alaptanterv, az alpműveltségi vizsga és az érettségi vizsga követelményei biztosítják. *A Nemzeti alaptanterv határozza meg az iskolai oktatás első – tizedik (iskolánkra vonatkozóan hetedik – tizenkettedik vagy tizenharmadik) évfolyamán folyó oktató, nevelőmunka követelményeit.* Az utolsó két évfolyamon a Nemzeti alaptanterv valamint az érettségi vizsga követelményei az irányadóak az oktató-nevelő munkában.

A vizsgakövetelmények megállapítása, kihirdetése, az értékelési módszer meghatározása az állam feladata, a követelményrendszert a helyi tanterv alapján **helyi vizsgakövetelményekkel nem bővítjük.** *A középszintű érettségi vizsga témaköreit pedagógiai programunk 3. sz. mellékletében találhatják meg.*

Koncepciónk szerint a hat osztályos és a négy osztályos oktatás tematikája a felsőbb évfolyamokon egymáshoz közelít, hiszen az érettségire vonatkozó közös követelmények, valamint a választható foglalkozások szervezésének gyakorlati kérdései ezt indokolttá teszik.

Az iskola emelt szintű és óraszámú osztályaiba (nyelvi osztály, a hatosztályos osztályok, a történelem, matematika és informatika specifikációs osztályok, valamint a kifutó humán, reál osztályok) felvett tanulók számára az emelt szintű követelmények teljesítéséhez szükséges többletórát táblázataink tartalmazzák. Az emelt szintű osztályokba felvett diákok és szüleik figyelmét írásban felhívjuk, hogy a követelmények teljesítése csak a kötelező órák számának meghatározott mértékű emelésével teljesíthető.

A 11-12. (12-13.) évfolyamon minden tanulónk számára kötelező heti két óra érettségire felkészítő foglalkozás felvétele. E két választható óra mellett a 11-12. (12-13.) évfolyamokon további szabadon választható órák felvétele lehetséges.

2.3 Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. *Csak olyan tankönyvet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért.* A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe.

Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.

- Olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- Az iskola lehetőségei függvényében támogatást nyújt a tankönyvvásárláshoz. A tankönyvi segélyezés alapja a diákok szociális helyzete. A támogatás elveiről minden év elején a tantestület dönt. A szülői kérelmek elbírálását az igazgató végzi.
- A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető *tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.*

A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. A normatív támogatásra jogosult diákok számára a könyveket kölcsönzéssel biztosítjuk. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

2.4 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeren, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. *Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.*

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

2.5 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

2.5.1 A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az írásbeli beszámoltatás formáit és rendjét a 2.9 fejezet tartalmazza részletesen.

Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulónak be kell mutatni. A házirend további korlátozásokat írhat elő a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykörében, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon írátható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően. A tanulók írásbeli beszámoltatása jellemző formája a középiskolai oktatásnak, de iskolánkban *kiemelt hangsúlyt kívánunk helyezni diákjaink rendszeres szóbeli feleltetésére is*, mert diákjaink szóbeli megnyilvánulásának, kommunikációjának szintje jelenleg elmarad a kívánatostól.

2.5.2 A tanulók értékelése

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok rendszeresen mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt. Általánosan elvárható, hogy *a tanuló rendelkezék egy félévben a heti óraszám + egy osztályzattal.*

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel.* Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint *írásbeli számonkérés követi.* A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A lezáró-minősítő értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége, szemeszterek vége). A minősítő értékelés során **globális képet adunk a tanulóról**; arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a neveltségi és tanulmányi követelményeknek. Legjelesebb szummatív értékelési aktusok a következők:

- az évközi osztályozás,
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány,
- az érettségi vizsga.

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint **az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere.** Ennek az értékelési rendszernek az

elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor **döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének.**

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

2.6 A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formái

2.6.1 A magatartás értékelésének elvei

A magatartás osztályzásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

- **Példás** a tanuló magatartása akkor, ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előre haladásához. Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat.
- **Jó** a tanuló magatartása akkor, ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
- **Változó** a tanuló magatartása akkor, ha a házirendben leírtakat nem mindig tartja be, magatartásával zavarja az órákat.
- **Rossz** a tanuló magatartása akkor, ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat a társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, megrovást, igazgatói megrovást.

További szempontok a magatartás értékeléséhez:

- A követelményeket nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- Minél többször éljünk a tanuló megdicséretének vagy figyelmeztetésének a lehetőségével!
- Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyét feltétlenül mérlegeljük a konferencián!

2.6.2 A szorgalomjegyek megállapításának elvei

- **Példás** annak tanulónak a szorgalma, akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan, továbbá a tanórákon aktív.
- **Jó** annak a tanulónak a szorgalma, aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi.
- **Változó** annak a tanulónak a szorgalma, aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- **Hanyag** annak a tanulónak a szorgalma, aki képességeihez mérten keveset tesz a tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

2.7 Az egyes modulok értékelése és minősítése, beszámítása az évfolyam sikeres befejezésébe

E fejezetben a 9-12. évfolyamokra való utalás a négy- illetve hat évfolyamos képzés számozását követi. Az öt évfolyamos gimnáziumi képzés egyes évfolyamainak számozása értelemszerűen +1-gyel megnövelendő. A modul nevét követően a helyi tantervben tervezett évfolyamot és óraszámot közöljük.

Az alábbi műveltségi területeket a következő tantárgyba építettük be a megjelölt óraszámmal.

Beépül a történelem tantárgyba, értékelése a történelem tantárgy keretében történik:

- **társadalomismeret, 9-12. osztály, heti 0,5 óra (évi 18 óra),**
- **emberismeret és etika, 11. osztály heti 1 óra (évi 37 óra)**
- **ember- és társadalomismeret, etika, 7. osztály, heti 1 óra (évi 37 óra)**

Beépül a fizika és kémia tantárgyak 7-8. évfolyamos anyagába, értékelése a fizika és kémia tantárgyak keretében történik:

- **technika és életvitel, 7-8. osztályban heti 1 óra (évi 37 óra)**

Beépül az önálló művészetek tantárgy 9-10. évfolyamos anyagába értékelése a művészetek tantárgy keretében történik:

- **tánc és dráma, 9-10. osztály, heti 0,5 óra (évi 18 óra),** a tánc és dráma oktatást a 9. és 10. osztályban egyaránt évente *projektoktatási formában szervezzük*, általában háromnapos képzés formájában.
- **mozgókép- és médiaismeretek, 11-12. osztályban heti 0,5 óra (évi 18 óra)**

A művészetek tantárgy tartalmazza továbbá a művészetek műveltségi területen belül elsajátítandó ismereteket és készségeket, elsajátítására a 11-12. osztályban, heti 1-1 óra (évi 37, ill. 32 óra) keretében kerül sor. Osztályozása *önálló tantárgyként* a 9 - 12. évfolyamon történik. A 11-12. évfolyamokon mindkét tanévben az óraszám legalább kétharmadát projektoktatás formájában végezzük. Külső helyszínként régióink komoly népi, népművészeti hagyományokat ápoló közeli településeit preferáljuk (Sajóalgóc, Gömörszőlős, Dédestapolcsány, Tardona, Mályinka, stb.).

Az iskola minden évfolyamán minden héten egy osztályfőnöki órát tartunk. Az *életvitel, az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek műveltségi terület* ismereteinek átadását – pedagógiai és célszerűségi okokból – döntően ezeken az órákon végezzük el. Mindezek ellenére az osztályfőnöki órán diákjaink nem kapnak osztályzatot, mert az átadott fontos ismeretek ellenére nem tantárgy. Az osztályfőnöki órákon *az életvitel műveltségi területének ismereteit adjuk át, az egészséges életmóddal, környezetvédelemmel, fogyasztóvédelemmel kapcsolatos témákról beszélünk, gyakorlati ismereteket tanítunk, közösségi nevelés és személyiségformálás, valamint az osztály és az iskola életének koordinációja zajlik.*

Az osztályfőnöki órákon kiemelt figyelmet fordítunk a nemzeti alaptantervben meghatározott vállalkozói kompetencia fejlesztésére, amely az utóbbi években kialakulóban lévő egyik jeles jó gyakorlatunk. A vállalkozói kompetenciafejlesztő munkában a kidolgozott óratervek szerinti (vagy ehhez hasonló) témakörökben kockázatértékelési, mérlegelési, döntéselemzési csoportfeladatokat végzünk diákjainkkal annak érdekében, hogy döntésüket megfontoltság, előzetes mérlegelés, következményelemzés, kockázatértékelő tevékenység jellemezze. A vállalkozói kompetenciafejlesztő tevékenység minden tanév osztályfőnöki tananyagában kötelezően szerepel.

2.8 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az **iskolaorvosi vizsgálatok** jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a **testnevelési órákon** az alábbiakban ismertetett módon.

A testnevelés helyi tanterveiben szerepeltetjük a tanulók fizikai állapotának évente legalább egyszer történő mérésének kötelezettségét. A mérést évi gyakorisággal végezzük el a testnevelési órákon a **Hungarofit** rendszer alkalmazásával, amelynek kidolgozása **Dr. Mérei Ildikó** nevéhez fűződik. A tanulók általános fizikai teherbíró-képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt „Hungarofit” (fizikai fittség mérése) alpmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.

- Kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labda-lökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi- és karizmok erő-állóképességének mérése: mellsőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- Csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. ***A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak.*** A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a testnevelési munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik.

2.9 Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- ***röpdolgozat*** az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
  - a röpdolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap,
- ***számonkérő dolgozat*** háromnál több óra anyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjen,
  - a számonkérő dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egyetlen osztályzatot kap,
- ***témazáró dolgozat*** egy vagy több átfogó témakör anyagából
  - jellemzően az osztály egészét érinti,
  - a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjen,
  - a témazáró dolgozatra a tanuló az SzMSz-nek megfelelően egy osztályzatot kap, amelyet „td” jelöléssel jegyez be a szaktanár a digitális naplóba.

Az iskolai dolgozatok további szabályait házirendünk tartalmazza. „*Diákjainknak joga van, hogy a témazáró dolgozatok időpontjáról és témájáról egy héttel hamarabb tájékoztatást kapjanak. A megírt dolgozatokat két tanítási héten belül ki kell javítani. Amennyiben a*

kijavított dolgozatok átadására a fenti határidőn belül (a pedagógusnak felróható okból) nem kerül sor, a tanulók egyéneként dönthetnek abban a kérdésben, hogy kérik-e dolgozatuk érvénytelenítését.” A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni, továbbá az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

2.10 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. ***A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozunk meg,*** amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük. Az írásbeli feladatok speciális csoportját alkotják egyes tantárgyak olyan feladatai, amelyek hosszabb előkészületeket igényelhetnek, pl. olvasónapló írása, fél oldalt meghaladó idegen nyelvi fordítási feladat, alkotómunkát igénylő művészeti alkotás elkészítése. Ezekre a tevékenységi formákra általában több időt biztosítunk, mint két tanítási óra között eltelt időtartam. ***A hétvégi időszakra is jelölünk ki írásbeli és szóbeli házi feladatot, de ennek mértéke, terjedelme nem haladhatja meg a hétköznapokon is szokásos mértéket.***

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráció képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt
- a hosszabb idő-ráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük
- a tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot
- minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. ***Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.***

2.11 A középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga témakörei pedagógiai programunk 2. sz. mellékletében szerepelnek.

3. Zárszó

Kedves Olvasó!

Pedagógiai programunk alaptéziseinek végére ért. Ezeken az oldalakon összefoglaltuk azokat a legfontosabb információkat, amelyek a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium jelenét és középtávú jövőjét, valamint nevelési elveinket meghatározzák. Biztosítjuk Önt, hogy igényes és jól képzett tantestületünk közreműködésével, tehetséges diákjainkkal együttműködve folyamatosan keressük azokat a lehetőségeket, amelyek mindannyiunkat előre visznek az értékek megismerésének, kialakításának és elsajátításának útján. Közös törekvésünk, hogy biztosítsuk tanítványaink számára a legtöbbet, amit a XXI. század elején egy színvonalas kisvárosi gimnázium adhat.

Kérjük, segítse munkánkat iskolánkra és tanítványainkra való odafigyelésével, pedagógusaink támogatásával! Együttműködését köszönjük!

Felhívjuk figyelmét, hogy pedagógiai programunk elolvasásával tájékozódott az iskola legfontosabb céljairól és a célok elérésének módszereiről, de a pedagógiai program nem adhat teljes képet az intézményről tanterveink és a működést szabályozó egyéb dokumentumaink (házirend, szervezeti és működési szabályzat, minőségirányítási program) ismerete nélkül. Amennyiben Önt ezek a dokumentumok érdeklik, kérjük, hogy olvassa el www.sagim.hu címen elérhető honlapunkról a szóban forgó dokumentumokat, vagy információért forduljon az iskola igazgatójához!

Kazinbarcika, 2012. augusztus 30-án

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium nevelőtestülete nevében:

*Petróczi Gábor
igazgató*

Jóváhagyó nyilatkozat

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium fenntartója, a Don Bosco Szalézi Társasága képviselőjében nyilatkozom, hogy a fenntartó a Szalézi Szent Ferenc Gimnázium tanfelügyelői bizottsága által 2012. augusztus 30-án módosított pedagógiai programot és mellékleteit jóváhagyta.

Budapest, 2012. szeptember hó 5.

.....

Koblencz Attila pedagógiai igazgató